

Piotr Kiziukiewicz

**Problematyczna konstytucyjność art. 50 k.k.
Uwagi w związku z wyrokiem Trybunału
Konstytucyjnego z 16 kwietnia 2009 r. (sygn. P 11/08)**

I.

Artykuł 50 k.k.¹ reguluje kwestię orzekania środka karnego podania wyroku do publicznej wiadomości (art. 39 pkt 8 k.k.). Pierwotnie miał on brzmienie: „Sąd może orzec w wypadkach przewidzianych w ustawie podanie wyroku do publicznej wiadomości w sposób przez siebie określony”. Wypadkami takimi były np.: skazanie sprawcy, który popełnił przestępstwo określone w art. 173, 174 lub 177 k.k. znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia (art. 178 § 2 k.k.), czy skazanie za przestępstwo określone w art. 178a § 1 lub 2 k.k. (art. 178a § 3 k.k.).

Treść art. 50 k.k. została zmieniona ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy², której art. 1 pkt 5 nadał mu brzmienie: „Sąd może orzec podanie wyroku do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe, w szczególności ze względu na społeczne oddziaływanie skazania, o ile nie narusza to interesu pokrzywdzonego”. Natomiast zgodnie z art. 1 pkt 16 i 17 powołanej ustawy, skreślone zostały przepisy związane z poprzednim brzmieniem art. 50 k.k., czyli art. 178 § 2 oraz art. 178a § 3 k.k.

Procedura ustawodawcza, która doprowadziła do uchwalenia nowelizacji Kodeksu karnego z dnia 27 lipca 2005 r.³, rozpoczęła się 5 marca

¹ Ustawa z dn. 6 VI 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553, ze zm.).

² Dz.U. Nr 163, poz. 1363, ze zm.

³ Więcej na temat prac legislacyjnych nad tą ustawą – zob.: E. Ł ę t o w s k a, *Kara za*

2004 r., kiedy to do łaski marszałkowskiej złożono poselski projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny i Kodeks karny wykonawczy⁴. Projekt ten pierwotnie przewidywał dwie zmiany w Kodeksie karnym oraz trzy korespondujące z nimi zmiany w Kodeksie karnym wykonawczym. Jeśli chodzi o materię Kodeksu karnego, to zakładano wprowadzenie środka zabezpieczającego w postaci przymusowego leczenia sprawcy przestępstwa seksualnego w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, połączonego z możliwością kontynuowania terapii w zakładzie zamkniętym po odbyciu kary, a także zmianę treści art. 43 § 1 k.k., umożliwiającą dożywotnie orzeczenie środka karnego zakazu zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej, w stosunku do sprawców przestępstw określonych w art. 148, 156 oraz 197–203 k.k., jeżeli motywy ich działania miały charakter seksualny. Zmiany te uzasadniano koniecznością „ochrony przed kontynuowaniem działalności przestępczej przez osoby, które z pobudek seksualnych dopuszczają się groźnych przestępstw”⁵.

Po pierwszym czytaniu omawianego projektu ustawy, w trakcie którego podkreślano, z jednej strony, wagę regulowanej przez ów projekt materii, z drugiej zaś wskazywano na niedoskonałość przedstawionych propozycji legislacyjnych, skierowano go do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach w celu szczegółowego rozpatrzenia⁶. Komisja ta następnie przekazała dalsze prace nad projektem specjalnej interdyscyplinarnej poselsko-ekspertkowskiej podkomisji⁷.

W efekcie prac podkomisji dokonano całkowitej zmiany treści projektu ustawy – ani jedno zdanie z jej pierwotnego brzmienia nie znalazło się w wersji zaprezentowanej Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach w Sprawozdaniu Podkomisji Nadzwyczajnej z 10 marca 2005 r.

zabójstwo kwalifikowane – problematyka konstytucyjna, PiP 2006, nr 10, s. 7–10; P. K i z i u k i e w i c z, *Problematyka zgodności z Konstytucją RP środka karnego obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu (cz. I)*, „Palestra” 2009, nr 11/12, s. 21–25.

⁴ Druk Sejmowy nr 2693 (wszystkie Druki Sejmowe, stenogramy z posiedzeń Sejmu oraz posiedzeń komisji sejmowych cyt. w niniejszym artykule zostały zaczerpnięte ze strony internetowej Sejmu RP: <http://www.sejm.gov.pl/archiwum/prace/kadencja4/prace4.htm>).

⁵ Uzasadnienie do projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny i Kodeks karny wykonawczy, Druk Sejmowy nr 2693.

⁶ Sprawozdanie stenograficzne z 76 posiedzenia Sejmu IV kadencji (25 V 2004 r.).

⁷ Stenogram z posiedzenia Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach z 1 VII 2004 r.

Jedynym (*sic!*) identycznym fragmentem, znajdującym się zarówno w projekcie ustawy poddanym pierwszemu czytaniu, jak i w projekcie Podkomisji, jest art. 3 ustanawiający 14-dniowe *vacatio legis* ustawy. Sprawozdanie to przedstawiało *de facto* całkowicie nowy projekt, posiadający nawet inny tytuł – „ustawa o zmianie ustawy – Kodeks karny i ustawy – Kodeks karny wykonawczy”⁸. Dwoma z szeregu propozycji przedstawionych przez Podkomisję Nadzwyczajną były właśnie: zmiana treści art. 50 k.k. (o kształcie identycznym z obecnym brzmieniem tego przepisu) oraz skreślenie art. 178 § 2 i art. 178a § 3 k.k. Propozycje te uzyskały akceptację najpierw Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach⁹, a następnie Sejmu¹⁰ i znalazły się bez żadnych modyfikacji w ostatecznym tekście ustawy uchwalonym 27 lipca 2005 r.¹¹

Podsumowując, podkreślić trzeba, że problematyka środka karnego podania wyroku do publicznej wiadomości nie była na początku w ogóle ujęta w projekcie noweli Kodeksu karnego. Trafiła ona do niego dopiero na etapie prac sejmowych komisji po pierwszym czytaniu projektu ustawy. Ponadto zauważyć należy, iż zakres zmiany dokonanej w przesłankach stosowania i orzekania tego środka karnego wykracza poza przedmiot i cel ustawy no-

⁸ Pierwotny tytuł projektu ustawy – ustawa o zmianie ustawy Kodeks karny i Kodeks karny wykonawczy – był niepoprawny z punktu widzenia zasad techniki legislacyjnej, gdyż sugerował, iż istnieje ustawa o nazwie „Kodeks karny i Kodeks karny wykonawczy”, na co uwagę zwróciło sejmowe Biuro Studiów i Ekspertyz w wydanej 22 III 2004 r. „Opinii w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny i Kodeks karny wykonawczy z prawem Unii Europejskiej” (s. 2 opinii – załącznika do Druku Sejmowego nr 2693).

⁹ Stenogram z posiedzenia Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach z 14 IV 2005 r.; Sprawozdanie Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny i Kodeks karny wykonawczy (Druk nr 2693) z 14 IV 2005 r. (Druk Sejmowy nr 3912).

¹⁰ Sprawozdanie stenograficzne ze 104 posiedzenia Sejmu IV kadencji (3 VI 2005 r.).

¹¹ W trakcie prac nad ustawą zgłaszana była również propozycja uczynienia ze zmodyfikowanego brzmienia art. 50 k.k. § 1 tego przepisu oraz dodania do niego § 2 o treści: „Jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie interes pokrzywdzonego, sąd orzeka podanie wyroku do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli skazany dopuścił się przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności a pokrzywdzonym jest małoletni”. Nie uzyskała ona jednak akceptacji zarówno Komisji Nadzwyczajnej (Stenogramy z posiedzeń Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach z 14 IV 2005 r. oraz 19 V 2005 r.; Dodatkowe sprawozdanie Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny i Kodeks karny wykonawczy /druk nr 2693/ z 1 VI 2005 r. – Druk Sejmowy nr 3912-A), jak i Sejmu po późniejszym zgłoszeniu jej jako poprawki poselskiej (Sprawozdanie stenograficzne ze 104. posiedzenia Sejmu IV kadencji – 3 VI 2005 r.).

welizującej, wskazany w uzasadnieniu do jej projektu, tj. poza ochronę społeczeństwa przed sprawcami przestępstw seksualnych. Zmiana brzmienia art. 50 k.k. dokonana omawianą ustawą dotyczy bowiem nie tylko tej jednej kategorii sprawców, lecz sprawców wszystkich rodzajów przestępstw. Co więcej, spowodowała ona bardzo znaczące poszerzenie zakresu stosowania tego środka karnego. O ile wcześniej sąd mógł orzec podanie wyroku do publicznej wiadomości w y ł ą c z n i e w wypadkach wskazanych w ustawie, o tyle obecnie może to zrobić w k a ż d y m wypadku skazania sprawcy za przestępstwo, chyba że doprowadzi to do naruszenia interesu pokrzywdzonego¹². Dlatego też ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. skreślono art. 178 § 2 oraz art. 178a § 3 k.k., czyli przepisy stanowiące klauzule uprawniające sąd do orzeczenia środka karnego podania wyroku do publicznej wiadomości.

II.

Opisana sytuacja budzi uzasadnione wątpliwości natury konstytucyjnej w zakresie poprawności procedury legislacyjnej, która doprowadziła do zmiany brzmienia art. 50 k.k. Sprawozdanie podkomisji stanowi podstawę sprawozdania komisji przedstawianego Sejmowi w drugim czytaniu projektu ustawy, który to dokument ma być „projektem z określonymi poprawkami w formie tekstu jednolitego projektu” (zgodnie z art. 43 ust. 2 pkt 2 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej¹³). W związku z tym, wszelkie zmiany wprowadzone przez podkomisję i komisję do pierwotnego brzmienia projektu traktuje się jako poprawki. Poprawki winny zaś pozostawać w związku z celem ustawy i nie wykraczać poza jej zakres merytoryczny. W przeciwnym bowiem razie przekształcą się one w ukrytą inicjatywę ustawodawczą, stanowiącą obejście przepisów art. 118 i 119 Konstytucji¹⁴. Przepisy te wyraźnie odróżniają od siebie inicjatywę ustawodawczą i poprawkę, tak pod względem kręgu podmiotów uprawnionych do zainicjowania tych instytucji, jak i ich miejsca oraz roli w procesie legislacyjnym.

¹² Z. Sienkiewicz, w: *Kodeks karny. Komentarz*, red. M. Filar, Warszawa 2008, s. 178; N. K ł ą c z y ń s k a, w: *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, red. J. Giezek, Warszawa 2007, s. 374–375; R. G ó r a l, *Kodeks karny. Praktyczny komentarz*, wyd. V, Warszawa 2007, s. 109; A. M a r e k, *Kodeks karny. Komentarz*, wyd. IV, Warszawa 2007, s. 134–135; P. K o z ł o w s k a - K a l i s z, w: *Kodeks karny – praktyczny komentarz*, red. M. Mozgawa, wyd. II, Warszawa 2007, s. 126.

¹³ Tekst jednolity: „Monitor Polski” z 2009 r., Nr 5, poz. 47, ze zm.

¹⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 IV 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483, ze zm.).

Zgłoszenie poprawki niezwiązanej z przedmiotem projektu ustawy spowoduje, że nowa i odrębna kwestia merytoryczna, zamiast stanowić przedmiot osobnej inicjatywy ustawodawczej, która umożliwiałaby jej wszechstronne i wnikliwe rozpatrzenie w trzech czytaniach przez Sejm (zgodnie z art. 119 ust. 1 Konstytucji), przejdzie wyłącznie skrócony tryb, ograniczony do jednego lub dwóch czytań¹⁵.

Podstawowe znaczenie dla udzielenia odpowiedzi na pytanie o konstytucyjność zmiany dokonanej w art. 50 k.k. przez ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. będą mieć tezy zawarte w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 16 kwietnia 2009 r. (sygn. P 11/08)¹⁶. Wyrok ten dotyczy kwestii niemal identycznej z przedmiotem niniejszej pracy, a mianowicie zgodności z Konstytucją art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy. Przepis ten dokonywał zmiany brzmienia art. 148 § 2 k.k., polegającej na zaostrzeniu sankcji karnej za typ kwalifikowany zabójstwa. Pierwotnie czyn ten zagrożony był karą pozbawienia wolności od lat 12, karą 25 lat pozbawienia wolności albo karą dożywotniego pozbawienia wolności, natomiast po nowelizacji – wyłącznie karą 25 lat pozbawienia wolności albo karą dożywotniego pozbawienia wolności.

Z punktu widzenia tematu niniejszego artykułu istotne są przede wszystkim dwie kwestie związane ze zmianą treści art. 148 § 2 k.k. przez ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. Po pierwsze wskazać należy, że problematyka zaostrzenia kar za typ kwalifikowany zabójstwa nie była zawarta w pierwotnej treści projektu tej ustawy, lecz została do niej dodana w wyniku uwzględnienia przez Sejm poprawki poselskiej zgłoszonej w trakcie drugiego czytania. Po drugie zaś, zmiana ta wykracza poza cel i zakres omawianej ustawy nowelizującej, gdyż zaostrzenie sankcji karnej dotyczy nie tylko osób, które dopuściły się zabójstwa kwalifikowanego z pobudek seksualnych, lecz wszystkich osób, które zabiły człowieka ze szczególnym okrucieństwem, w związku z wzięciem zakładnika, rozbojem, z motywacji zasługującej na szczególne potępienie bądź z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych¹⁷.

¹⁵ E. Łętowska, *op. cit.*, s. 10–12; L. Garlicki, *Komentarz do art. 119*, w: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, t. II, Warszawa 2001, s. 7–8.

¹⁶ OTK ZU-A 2009, nr 4, poz. 49.

¹⁷ E. Łętowska, *op. cit.*, s. 5 i 11–12; W. Wróbel, S. Zabłocki, Glosa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 16 kwietnia 2009 r., P 11/08, „Palestra” 2009, nr 7/8, s. 292–293.

Odnosząc się do tych kwestii w uzasadnieniu wyroku z 16 kwietnia 2009 r. TK stwierdził, że:

„Poprawki, polegające ze swej istoty na uzupełnieniu tekstu ustawy o nowe elementy, powinny zatem pozostawać w związku z projektem złożonym w Sejmie przez wnioskodawcę, przy czym więź ta winna mieć wymiar nie tylko formalny, ale i merytoryczny, polegający na tym, że konkretne poprawki odnoszące się do projektu powinny pozostawać w odpowiedniej relacji z jego treścią, zmierzając do modyfikacji pierwotnej treści projektu, a nie do stworzenia nowego projektu.

[...] Wyodrębnienie w Konstytucji prawa do przedłożenia w Sejmie projektu ustawy (art. 118 Konstytucji) oraz prawa do wnoszenia poprawek do projektu (art. 119 ust. 2 Konstytucji) musi prowadzić do wniosku, że prawa te mają odrębną treść i różne zakresy przedmiotowe.

Art. 119 ust. 1 Konstytucji ustanawia zasadę rozpatrywania projektu ustawy w Sejmie w trzech czytaniach. [...]

Zasada trzech czytań oznacza konieczność trzykrotnego rozpatrywania przez Sejm tego samego projektu ustawy w sensie merytorycznym, a nie tylko technicznym. Musi zatem występować »zakresowa tożsamość« rozpatrywanego projektu. [...]

Z zasady trzech czytań wynika także dopuszczalny zakres (głębokość) poprawek. Poprawki mogą nawet całkowicie zmieniać kierunki rozwiązań przyjęte przez podmiot realizujący inicjatywę ustawodawczą. Muszą one jednak – co do zasady – mieścić się w zakresie projektu wniesionego przez uprawniony podmiot i poddanego pierwszemu czytaniu. Wszelkie bowiem treści normatywne wykraczające poza tak określone ramy poprawki powinny przebyć wszystkie etapy procesu legislacyjnego, co eliminować ma ryzyko ich niedopracowania lub przypadkowości. Wyjście poza zakreślony przez samego projektodawcę zakres przedmiotowy projektu może mieć miejsce tylko wówczas, gdy treść poprawki pozostaje w ścisłym związku z przedmiotem projektowanej ustawy, a zwłaszcza wtedy, gdy jej wprowadzenie jest niezbędne do pełnego zrealizowania koncepcji projektodawcy. Odmienne stanowisko oznaczałoby obejście konstytucyjnych wymagań dotyczących inicjatywy ustawodawczej i trzech czytań projektu (por. wyroki TK z: 24 marca 2004 r., sygn. K 37/03; 28 listopada 2007 r., sygn. K 39/07, OTK ZU nr 10/A/2007, poz. 129; 19 września 2008 r., sygn. K 5/07, OTK ZU nr 7/A/2008, poz. 124).

[...] Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że poprawka zmieniająca art. 148 § 2 k.k., odnosząc się nie tylko do przypadków zabójstwa z motywów seksualnych, lecz do wszelkich kwalifikowanych przypadków zabójstwa,

wykracza poza zakres przedmiotowy projektu pierwotnego, odnoszącego się wyłącznie do przestępstw popełnionych z motywów seksualnych. Dokonaną zmianę można by zatem ewentualnie uznać za pozostającą w związku merytorycznym z założeniami nowelizacji w takim tylko zakresie, w jakim doprowadziła do zaostrzenia odpowiedzialności za przestępstwa zabójstwa na tle seksualnym mające jednocześnie charakter kwalifikowany (por. E. Łętowska, *op. cit.*, s. 11). Jak jednak wskazano powyżej, konsekwencje dokonanej poprawki są znacznie głębsze. Odnoszą się bowiem do wszelkich kwalifikowanych typów zabójstwa.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego, pomimo że wprowadzenie budzącej wątpliwości sądu pytającego zmiany dotyczącej art. 148 § 2 k.k. w pewnym stopniu wiąże się merytorycznie z przedmiotem pierwotnej noweli, to jednak wykracza poza zakres jego założeń. Konsekwencje nowelizacji w uchwalonym kształcie wykraczają bowiem dalece poza przedmiot pierwotnego projektu, przy czym tak daleko idąca nowelizacja art. 148 § 2 k.k. nie była niezbędna dla osiągnięcia celu, którym miało być zaostrzenie sankcji za pedofilię oraz inne poważne przestępstwa na tle seksualnym. W tym zaś celu wystarczyło zmienić zasady karania za te właśnie przestępstwa (E. Łętowska, *op. cit.*, s. 12).

[...] Mając na uwadze powyższe Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że w badanej sytuacji proces legislacyjny zmierzający do uchwalenia przepisu nadającego art. 148 § 2 k.k. obowiązujące brzmienie był dotknięty uchybieniami kolidującymi z wymogami płynącymi z art. 118 ust. 1 oraz art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji w zakresie płynących z nich wymogów dotyczących dopuszczalnych poprawek”.

W związku z tym TK uznał art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy za niezgodny z art. 118 ust. 1 i art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji przez to, że został uchwalony przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego do jego wydania.

III.

Odnosząc się do przypadku będącego przedmiotem niniejszego opracowania, stwierdzić należy, że przytoczone powyżej twierdzenia TK znajdują na jego gruncie pełne zastosowanie. Sformułowana przez Podkomisję Nadzwyczajną propozycja zmiany brzmienia art. 50 k.k., po jej zatwierdzeniu przez Komisję Nadzwyczajną do spraw zmian w kodyfikacjach, uzyskała

status poprawki do poselskiego projektu ustawy. Co prawda pojawiła się ona wcześniej niż zmiana dotycząca art. 148 § 2 k.k., tj. przed drugim czytaniem projektu ustawy, nie zmienia to jednak faktu, iż nie przeszła pełnej procedury trzech czytań. Choć Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie wskazuje, iż na etapie prac w komisjach sejmowych pomiędzy pierwszym a drugim czytaniem projektu ustawy istnieje szczególnie szeroka możliwość wprowadzania modyfikacji, łącznie z przygotowaniem całkowicie nowej wersji projektu¹⁸, to nie można jednak zapominać o podstawowym wymaganii w stosunku do wszystkich poprawek zgłaszanych w toku procedury ustawodawczej – „tożsamości zakresowej” pomiędzy przedmiotem regulacji określonym w pierwotnym projekcie ustawy a treścią poprawki lub nowego projektu¹⁹. Zerwanie tej więzi merytorycznej spowoduje bowiem, iż poprawka zamieni się w ukrytą inicjatywę ustawodawczą, z uwagi na to, że dotyczyć będzie zupełnie innej materii niż reszta projektu ustawy.

Z tych też względów podkreślić należy, iż stosunek zmiany wprowadzonej w art. 50 k.k. do celu i przedmiotu ustawy nowelizującej z dnia 27 lipca 2005 r. jest identyczny z analogicznym stosunkiem na gruncie zmiany art. 148 § 2 k.k. Innymi słowy, zarówno zakres zmiany dokonanej w art. 50 k.k., jak i w art. 148 § 2 k.k., wykracza poza cel i przedmiot ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Obie te zmiany nie poprzestają bowiem na regulacji odpowiedzialności karnej za przestępstwa o charakterze seksualnym, lecz znacząco modyfikują kodyfikację karną w kwestiach nie mających nic wspólnego ze zwalczaniem nawet bardzo szeroko rozumianej przestępczości seksualnej. Można się nadto pokusić o stwierdzenie, iż zmiana brzmienia art. 50 k.k. ma o wiele większe skutki, niż zmiana art. 148 § 2 k.k. O ile zmiana art. 148 § 2 k.k. dotyczy pewnej dość wąskiej, choć poważnej, grupy czynów, o tyle zmiana art. 50 k.k. pociągnęła za sobą rozszerzenie zakresu stosowania środka karnego podania wyroku do publicznej wiadomości na wszystkie przestępstwa²⁰.

¹⁸ Wyrok TK z 23 II 1999 r. (sygn. K 25/98), cyt. za: L. G a r l i c k i, *op. cit.*, s. 8.

¹⁹ Jak słusznie zauważa E. Ł ę t o w s k a (*op. cit.*, s. 12), szczególnie w przypadku regulacji kodeksowych kryterium tożsamości nie może ograniczać się wyłącznie do stwierdzenia genetycznej tożsamości aktu będącego przedmiotem zmian i aktu będącego przedmiotem poprawki. Oznacza to, że rozpatrywanie przez Sejm projektu dotyczącego nowelizacji wyłączenia w trakcie prac nad nim dowolnych poprawek przewidujących zmiany przepisów Kodeksu karnego. W tym przypadku dopuszczalne są tylko takie poprawki, które wiążą się z kwestiami stanowiącymi pierwotny przedmiot projektu ustawy.

²⁰ Co ciekawe, już w trakcie prac w Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach oraz na forum Sejmu wskazywano na fakt, iż zmiana proponowana w art. 50 k.k.

W związku z powyższym uznać należy, że procedura legislacyjna, która doprowadziła do modyfikacji treści art. 50 k.k. oraz skreślenia art. 178 § 2 oraz art. 178a § 3 k.k., jest obciążona tymi samymi nieprawidłowościami, co procedura dotycząca zmiany art. 148 § 2 k.k. Również ocena konsekwencji tych nieprawidłowości musi być identyczna z tą, którą Trybunał Konstytucyjny dokonał w sprawie rozstrzygniętej wyrokiem z 16 kwietnia 2009 r. Dlatego też, moim zdaniem, art. 1 pkt. 5, 16 i 17 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r., o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy uznać należy za niezgodne z art. 118 ust. 1 i art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji.

wykracza poza problematykę reakcji karnej na przestępstwa seksualne i dotyczy wszystkich rodzajów przestępstw. Nie analizowano jednakże tej kwestii pod kątem zgodności z Konstytucją (zob. Stenogram z posiedzenia Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach z 14 IV 2005 r.; Sprawozdanie stenograficzne ze 102 posiedzenia Sejmu IV kadencji – 6 V 2005 r.).

